

**RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK**

**VIIe KAMER**

**A R R E S T**

**nr. 218.019 van 16 februari 2012  
in de zaak A. 197.829/VII-37.899.**

In zake :           de NV A & J VERSTRAETE  
                      bijgestaan en vertegenwoordigd door  
                      advocaat Frank Dinneweth  
                      kantoor houdend te 8000 Brugge  
                      Cordoeaniersstraat 17-19  
                      bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister  
van Volksgezondheid  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaten Pierre Legros en Jérôme Sohier  
kantoor houdend te 1000 Brussel  
Emile De Motlaan 19  
bij wie woonplaats wordt gekozen

---

*I. Voorwerp van het beroep*

1.               Het beroep, ingesteld op 15 september 2010, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid van 16 juli 2010 waarbij de aanvraag tot het verkrijgen van de vergunning voor een voor het publiek opengestelde apotheek aan de Baron Ruzettelaan 445 te 8310 Assebroek (Brugge) wordt verworpen.

*II. Verloop van de rechtspleging*

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Wouter De Cock heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verzoekende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 februari 2012.

Staatsraad Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Katia Amri, die loco advocaat Frank Dinneweth verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Manoël De Keukelaere, die loco advocaten Pierre Legros en Jérôme Sohier verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Wouter De Cock heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

### *III. Feiten*

3.1. Op 18 juni 1992 dient de verzoekende partij een aanvraag in tot het verkrijgen van een vergunning voor het openen van een voor het publiek opengestelde officina.

Bij de aanvraag is een afschrift van de statuten van de verzoekende partij gevoegd, waarin het doel van de vennootschap als volgt is omschreven:

### "Artikel 3. DOEL

De vennootschap heeft tot doel :

- a) het ontwerpen, voorbereiden en bestek klaarmaken van alle private en openbare bouwwerken;
- b) het uitvoeren of doen uitvoeren van alle private en openbare bouwwerken;
- c) de handel in alle bouwmaterialen en houtwerken;
- d) het kopen, verkopen, huren en verhuren van alle materiaal en in het bijzonder aannemersmateriaal.
- e) alle verrichtingen doen die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op het oordeelkundig beheer van onroerende goederen voor eigen rekening en voor rekening van derden, in verband met hun gebruik, genot en opbrengst.

De vennootschap mag voor de verwezenlijking van haar doel, alle financiële, roerende en onroerende verrichtingen stellen die rechtstreeks of onrechtstreeks, geheel of gedeeltelijk, in verband staan met dit doel, en zulks zowel in België als in het buitenland.

Zij mag ondermeer onroerende goederen verwerven, huren, verhuren, bouwen, renoveren, opschikken, uitrusten en ombouwen; zij mag onroerende goederen vervreemden met het oog op wederbelegging en opbrengst; zij mag beschikbare middelen beleggen in roerende goederen en waarden; zij mag belangen nemen door middel van inbreng, aankoop van maatschappelijke rechten of op een andere wijze, in ondernemingen en vennootschappen met een gelijkaardig of aanverwant doel of waarvan de bedrijvigheid haar nuttig kan zijn, zowel in België als in het buitenland.

De vennootschap mag zich borg stellen of zakelijke zekerheden verlenen ten voordele van ondernemingen of vennootschappen waarin ze belangen bezit als mede-eigenaar, vennoot, schuldeiser of op een andere wijze.

Zij zal ook functies van bestuurder of vereffenaar van andere vennootschappen kunnen uitoefenen.

De vennootschap mag haar doel verwezenlijken, zowel in België als in het buitenland, op alle wijzen en manieren die zij het best geschikt acht."

3.2. Op 10 december 1992 deelt de Algemene Farmaceutische Inspectie aan de verzoekende partij mee dat er geen advies zal gevraagd worden aan de adviserende instanties, zolang er geen ministeriële beslissing is genomen in verband met een eerdere aanvraag tot vestiging van een apotheek, gelegen binnen een straal van 1,5 km ten aanzien van de plaats waar de verzoekende partij een apotheek wenst te openen.

3.3. Op vraag van de directeur-generaal van de Farmaceutische Inspectie dient de verzoekende partij bijkomende stukken in bij het secretariaat van

de Vestigingscommissie.

3.4. Met het oog op het onderzoek van de ontvankelijkheid, wordt het aanvraagdossier aan de Vestigingscommissie voorgelegd tijdens de zitting van 29 maart 2010.

3.5. De Vestigingscommissie verleent een ongunstig advies over de aanvraag. Zij stelt vast dat de opening en uitbating niet valt binnen het statutaire doel van de aanvrager en noemt de aanvraag onontvankelijk zij gebrek aan belang.

3.6. Op 16 juli 2010 sluit de minister van Volksgezondheid zich aan bij het advies van de Vestigingscommissie, en verwerpt zij de aanvraag als onontvankelijk.

Dit is het bestreden besluit.

#### *IV. Ontvankelijkheid*

##### *Procesbekwaamheid*

##### *Standpunt van de verwerende partij*

4. De verwerende partij stelt dat het voorwerp van onderhavig beroep tot nietigverklaring niet kan worden ingepast in het statutair doel van de verzoekende partij zoals omschreven in voormeld artikel 3 van de statuten. Zij verduidelijkt dat de statuten niet voorzien in het uitbaten van een apotheek noch in het verkrijgen van vergunningen voor het openen van een apotheek.

### *Beoordeling*

5. De exceptie houdt verband met de grond van de zaak. Er is bijgevolg noodzaak om de grond van de zaak te onderzoeken.

### *Procesbevoegdheid*

#### *Standpunt van de verwerende partij*

6. De verwerende partij werpt op dat er een bewijs is vereist dat "het statutair bevoegde orgaan daadwerkelijk en tijdig besloten heeft tot het instellen van het beroep". Zij stelt vast dat dit bewijs niet "lijkt" voor te liggen en besluit dat "de vraag zich stelt of het beroep ontvankelijk kan worden bevonden". Daarnaast merkt zij op dat het voorwerp van het annulatieberoep, zoals omschreven in de beslissing om in rechte te treden, geïndividualiseerd en identificeerbaar moet zijn, en stelt zij zich tevens "de vraag" of aan die voorwaarde is voldaan.

### *Beoordeling*

7. Een exceptie moet zonder voorbehoud worden geformuleerd. De vragen die de verwerende partij opwerpt, zonder daarover zelf duidelijk stelling in te nemen en zonder dat zij blijkbaar de bij het verzoekschrift gevoegde bijlagen heeft ingezien, vormen dan ook geen ontvankelijke exceptie.

### *V. Onderzoek van het middel*

#### *Standpunten van de partijen*

8.1. Het middel steunt op de schending van artikel 4, §§ 2ter en 3, van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen.

De verzoekende partij wijst er op dat de minister zich in het bestreden besluit de overweging van de vestigingscommissie eigen maakt "dat de opening en uitbating niet valt binnen het statutaire doel van de aanvrager en dat de aanvraag derhalve onontvankelijk is bij gebrek aan belang (...)".

8.2. De verwerende partij repliceert dat het maatschappelijk doel van de verzoekende partij absoluut geen verband houdt met activiteiten die kaderen binnen het openen van een officina. De vier eerste doelen in het voormelde artikel 3 van de statuten hebben volgens haar uitsluitend betrekking op concrete activiteiten inzake bouwondernemingen en ook het vijfde doel zou niet kunnen volstaan om een aanvraag tot opening van een voor het publiek opengestelde officina te ondersteunen. Een dergelijke vergunning zou niet kunnen in aanmerking komen ter verwezenlijking van een doel dat er op gericht is "roerend en onroerend patrimonium" op te bouwen of te beheren. Ten slotte betoogt de verwerende partij dat de activiteiten van de verzoekende partij geen verband houden met de farmaceutische sector.

8.3. In de laatste memorie voegt zij nog, kort samengevat, toe dat de gevraagde vergunning als voorwerp de uitbating van een apotheek heeft, niet van een onroerend goed dat ingericht is als apotheek, en dat het om een zeer specifieke activiteitenvergunning gaat en niet om een zakelijk recht, zoals blijkt uit de verplichtingen die de wetgever oplegt aan de vergunninghouder.

### *Beoordeling*

9. Artikel 4, § 3, 1°, van het koninklijk besluit nr. 78 luidt als volgt:

"Voor de opening, de overbrenging of de fusie van voor het publiek opengestelde apotheken is een voorafgaande vergunning vereist, toegestaan aan één natuurlijk of één rechtspersoon die de aanvraag doet.

De vergunning is persoonlijk.

Onverminderd de regelen bepaald in toepassing van het 6° van de onderhavige paragraaf wordt de vergunning slechts overdraagbaar ten vroegste

vijf jaren na de opening van de apotheek.  
(...)".

Het persoonlijk karakter van de vergunning, net als het verbod om de vergunning over te dragen in de eerste vijf jaren na de opening van de apotheek, werd in de regelgeving ingeschreven om "te vermijden dat met vergunningen wordt gespeculeerd, met name door vergunningen over te dragen nog vóór een nieuwe apotheek geopend wordt" (Memorie van toelichting, Parl. St. Kamer 1972-73, 608/2, 1, 608/3, 1, 608/5, 7).

De regelgeving van toepassing op apotheken, maakt een onderscheid tussen de vergunninghouder die de apotheek exploiteert, en de apotheker-titularis(sen) onder wiens verantwoordelijkheid de apotheek wordt geplaatst. De vergunninghouder is de natuurlijke persoon of de rechtspersoon, zoals bedoeld in het voormelde artikel 4, § 3, 1°, van het koninklijk besluit nr. 78. Bij de totstandkoming van die bepaling, werd gepreciseerd dat "de vergunning zowel aan een natuurlijke als aan een rechtspersoon kan worden verleend en dus niet noodzakelijkerwijze aan de apotheker die de apotheek houdt".

De wijze waarop de hoger aangehaalde doelstelling haar omzetting heeft gekregen in artikel 4, § 3, 1°, heeft tot gevolg dat ook commerciële vennootschappen, zoals een naamloze vennootschap, voor zover dit verenigbaar is met het doel waartoe de vennootschap werd opgericht, als aanvrager van een vergunning voor de opening van een voor het publiek opengestelde apotheek kunnen optreden.

Noch uit de genoemde bepaling van het koninklijk besluit nr. 78 noch uit de parlementaire stukken die betrekking hebben op het wetsontwerp dat tot die bepaling heeft geleid, blijkt de bedoeling van de wetgever om de opening van een voor het publiek opengestelde apotheek enkel voor te behouden voor vennootschappen die uitsluitend de uitbating van een apotheek tot doel hebben.

Overeenkomstig artikel 3, e), van de statuten van de

verzoekende partij kan zij "alle verrichtingen doen die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op het oordeelkundig beheer van onroerende goederen voor eigen rekening en voor rekening van derden, in verband met hun gebruik, genot en opbrengst". Uit die bepaling volgt dat de verzoekende partij alle verrichtingen kan stellen die verband houden met het gebruik van onroerende goederen. Aangezien de inrichting en de exploitatie van een apotheek in een gebouw een specifieke vorm van gebruik is van dat onroerend goed, is ook het aanvragen van een daartoe noodzakelijke vergunning een "verrichting" die door de statuten wordt toegelaten.

De uitbating van een apotheek kan bijgevolg worden ingepast in het statutair doel van de verzoekende partij.

Het middel is gegrond en de exceptie wordt verworpen.

## **BESLISSING**

**1. De Raad van State vernietigt het besluit van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid van 16 juli 2010 waarbij de aanvraag tot het verkrijgen van de vergunning voor een voor het publiek opengestelde apotheek aan de Baron Ruzettelaan 445 te 8310 Assebroek (Brugge) wordt verworpen.**

**2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.**

**3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zestien februari tweeduizend en twaalf, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

|                 |                  |
|-----------------|------------------|
| Luc Hellin,     | kamervoorzitter, |
| Eric Brewaeys,  | staatsraad,      |
| Peter Sourbron, | staatsraad,      |
| bijgestaan door |                  |
| Bart Tettelin,  | griffier.        |

**De griffier**

**De voorzitter**

**Bart Tettelin**

**Luc Hellin**